

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 345. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515385862496/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

- næanlægget*: o. Frederiks ved Viborg, hvor skartoffeltyskerne (se n.t.s. 50) holdt til.
- 111 *Såven*: bordet. – *Hedebønden*: Høsekrammeren delte sæd og skik med de øvrige bønder, men tilhørte en højere, mere velhavende klasse. – *de skotske Lairder*: godsejere.
- 112 *Travestering*: forklædning. – *gjorde advoit*: stillede sig på bagbenene. – *kaldte Hunden af*: GnN: > *kaldte af Hunden*. – *svitterligt*: ubevidst. – *Een af de Kumpenor, der rønde omkring* (...): Esben er kun bissekrammer, ikke høsekrammer. *Kumpen*: kumpan, fyr. – *Dos*: dusin. – *Tværsæk*: vadsæk med åbning på tværs; kan bæres over skulderen. – *Bøel*: husmandssted. – *Daler*: se n.t.s. 9.
- 113 *åriver*: udvikler sig. – *(blaa)blommet*: se n.t.s. 44. – *åmbriske*: her vel: jyske (ikke hinnerlandske).
- 114 *Mens Græsset groer* (...): ordsprog hos Peder Laale (DO, 3252); her om løfter, der først kan opfyldes om lang tid. Formentlig dannet af Turnicius' ty. ordsprog fra 1514: *Wenn das Gras wächst, so ist das Pferd oft tot*. – *but*: mut. – *maae*: kan. – *Materie*: se n.t.s. 78.
- 115 *firer af*: gør indrømmelser. – *Epicletis* (ca. 50–ca. 130): gr. filosof, en af stoicismens grundlæggere; skelnede mellem det, der beror på viljen, og det, der ikke er i menneskets magt (jf. *Epicletis Haandbog*. Overs. af E. Boye (1781), s. 3ff). Ved at udvikle viljen skulle man nærme sig en etisk fuldkommenhed i uafhængighed af den ydre verdens skiftende vilkår. – *sublunarske*: sunder månens, jordiske. – *Hymen* (...) *Phao*: if. gr. mytologi er H. ægteskabets gud og P. rigdommens. – *Roman*: rørende, romantisk skæbne. – *sad varmere*: var velstående. – *gode Sedler*: hundredalersedler (jf. fodnote til 1833-udg.).
- 116 *anticipiere*: se n.t.s. 96.
- 117 *Macbeths Dolke*: allusion til Shakespeares drama *Macbeth* (ca. 1605), II, 1. – *Mikkeldag*: 29. sept.; fest for ærkeenglen Mikael.
- 118 *fare med*: være beskæftiget med. – *binde*: strikke. – *det har intet Skrid*: det er ikke skred i det.
- 119 *der er lyst tre Gange*: Lysning foregik i kirken tre søndage i træk, hvorefter ingen kunne modsætte sig ægteskabet – *tog Uldnøglet fra* (...) *Skulder*: Når man strikkede, var garnnøglet som regel af hensyn til bevægelsesfriheden fastgjort til en *Hægte* (krog) på klæderne. – *for det meste*: næsten.
- 120 *Udkjøl*: uret. – *Overstuen*: den fine stue eller storstuen.
- 121 *Ætmaal*: døgn. – *Da hun vaagnede* (...) *tilbage*: udeladt i GnN.
- 122 *studsig*: studs, krakilsk.

Præsten i Vejlbjby

Trykt første gang i No X, 1829. Optrykt i SN II og GnN II. Om varianter: se SS& XIV, 232.